

Banca Națională a Moldovei

Nr. 31-002/74/3464

05.12.2022

Ministerul Justiției al Republicii Moldova

str. 31 August 1989, 82

MD-2012, mun. Chișinău

Copie

Parlamentul Republicii Moldova

Comisia securitate națională, apărare și ordine publică

Cu referire la proiectul de lege privind Serviciul de Informații și Securitate al Republicii Moldova (inițiativa legislativă nr.420 din 17 noiembrie 2022), remis spre examinare prin scrisoarea Cancelariei de Stat a Republicii Moldova nr. 31-06-11265 din 21.11.2022 și prezentarea proiectului de Aviz unic al Guvernului asupra inițiativei respective, Banca Națională a Moldovei, în limitele competenței sale, Vă comunică următoarele.

1. La art. 8 alin. (1) subpct. 7) din proiectul de lege, observăm că procesul de obținere a informațiilor necesare pentru exercitarea atribuțiilor ce revin Serviciului de Informații și Securitate (Serviciul), de la autoritățile publice, întreprinderi, instituții și organizații, a fost completat cu o interdicție conform căreia „prezentarea informațiilor solicitate de Serviciu nu poate fi refuzată pe motiv că acestea constituie informații cu accesibilitate limitată”. În acest context, menționăm că în virtutea mandatului complex conferit de legiuitor, Banca Națională a Moldovei colectează și deține categorii extinse de informații, de natură confidențială, cu accesibilitate limitată, a căror divulgare poate prejudicia atât interesele private, cât și interese publice. Operațiunile de colectare și analiză a informațiilor respective, de o granularitate și complexitate deosebită, sunt îndreptate spre asigurarea obiectivului de interes public de menținere a siguranței și solidității sectorului bancar, potrivit standardelor internaționale aplicabile supravegherii bancare (*Basel Core Principles for Effective Banking Supervision, 2012 – în continuare Principiile Basel*¹). Corespunzător, deținerea informațiilor detaliate, precise și actualizate reprezintă o condiție indispensabilă pentru o supraveghere bancară eficientă. Menținerea încrederii furnizorilor de informații în faptul că acestea vor fi utilizate exclusiv în scopuri de supraveghere, și nu vor fi accesibile terților constituie premisa esențială pentru consolidarea raporturilor de încredere reciprocă dintre autoritatea de supraveghere și subiecții supravegheați și pentru asigurarea eficienței mecanismelor de supraveghere bancară, fapt reținut și în jurisprudența Curții Europene de Justiție². În acest context, atenționăm că potrivit art. 6 din proiect, Serviciul comunică informația obținută în rezultatul activității sale unei liste extinse de beneficiari, iar aceștia din urmă, la rândul lor, urmează să valorifice aceste

¹ <https://www.bis.org/publ/bcbs230.pdf>

² A se vedea, spre exemplu, cazul Enzo Buccioni v. Banca D'Italia (2018), para. 27; dar și Daniel Sarmiento “Confidentiality and Access to Documents in the Banking Union”, în “Judicial Review in the European Banking Union”, 2021, pag. 165-193

informații și să întreprindă anumite acțiuni în baza acestora în conformitate cu alin. (3) din același articol. Semnalăm în acest context, că prevederile din proiectul de lege care ar abilita Serviciul să primească informațiile cu accesibilitate limitată ale Băncii Naționale a Moldovei și, mai mult, să furnizeze mai departe asemenea informații, contravin principiilor internaționale care consacră un regim special și limitat pentru divulgarea informațiilor obținute în procesul de supraveghere bancară. Astfel, Principiile Basel prevăd condițiile în care autoritățile de supraveghere pot furniza informații de supraveghere, circumscrise în special cazurilor de furnizare de informații către autoritățile care dețin competențe similare și condiționate de utilizarea acestor informații doar în scopuri de supraveghere (a se vedea, spre exemplu, Principiul 3).

În Uniunea Europeană, Directiva 2013/36 cu privire la accesul la activitate a instituțiilor de credit și supravegherea prudențială³ stabilește condiții precise și limitative în care informațiile de supraveghere pot fi divulgate (a se vedea art. 53-62, transpuse în articolele 126-135 din Legea nr. 202/2017). Mai mult, corespunderea legislației și practicilor naționale ale statelor-non membre UE acestor condiții este supusă evaluării de către Autoritatea Bancară Europeană (ABE) și reprezintă o condiție obligatorie pentru încheierea acordurilor de cooperare și schimb de informații de către supraveghetorii bancari din UE cu supraveghetorii bancari din state non-membre. În această ordine de idei, consemnăm că legislația națională aplicabilă schimbului de informații de supraveghere au fost supuse evaluării pozitive de către ABE în anul 2018, iar în baza acestei evaluări Banca Națională a Moldovei a încheiat acorduri de cooperare cu unele autorități de supraveghere din UE și este în proces de negociere a acordurilor corespunzătoare cu autorități din alte state-membre.

Având în vedere considerente similare, și decizia Băncii Centrale Europene din 04.03.2004 privind accesul public la documentele Băncii Centrale Europene⁴ restricționează expres accesul la documentele sau informațiile, a căror divulgare poate prejudicia interesul public în ceea ce privește stabilitatea sistemului financiar, scopul inspecțiilor de supraveghere.

În continuare, ținem să menționăm că la fel de circumstanțiată este și procedura de prezentare a informațiilor de către Banca Națională a Moldovei organelor de drept. Astfel, în cazul solicitării informației cu regim de secret profesional al Băncii Naționale a Moldovei de către organele Centrului Național Anticorupție, Procuraturii Anticorupție și Procuraturii Generale sau alte organe de drept, este necesară, conform legii, specificarea cauzei penale în legătură cu care se solicită informația respectivă, prezentarea ordonanței motivate a organului de urmărire penală și a mandatului (autorizației) judecătorului de instrucție. La fel, în domeniul asigurării securității naționale, Banca Națională a Moldovei furnizează informații Consiliului Suprem de Securitate, conform unui regim special de furnizare a informațiilor prevăzut de Legea securității statului nr. 618/1995, și anume, în baza unui acord încheiat între Banca Națională a Moldovei și Consiliul Suprem de Securitate (art. 12 alin.(9)).

În considerarea celor expuse, solicităm revizuirea prevederilor din proiect ținând cont de principiile aplicate la nivel internațional cu privire la procedura de furnizare a

³ <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?uri=CELEX%3A02013L0036-20220101>

⁴ [https://eur-lex.europa.eu/legal-content/RO/TXT/PDF/?uri=CELEX:02004D0003\(01\)-20150329&from=EN](https://eur-lex.europa.eu/legal-content/RO/TXT/PDF/?uri=CELEX:02004D0003(01)-20150329&from=EN)

informațiilor cu access limitat de către o bancă centrală/autoritate de supraveghere, de prevederile cadrului național legal care transpune aceste principii (art. 36 al Legii nr. 548/1995, art. 97 al Legii nr. 202/2017, art.103 din Legea 114/2012), precum și având în vedere Acordul de cooperare din 31.01.2019 încheiat între Banca Națională a Moldovei și Serviciul de Informații și Securitate al Republicii Moldova.

2. Cu referire la art. 4 subpct. 2) lit. f) și anume atribuția de elaborare de către Serviciu a unor măsuri orientate spre identificarea, prevenirea și contracararea riscurilor ce prezintă pericol pentru acțiunile și premisele care pot genera situații excepționale, inclusiv pe piața financiar-bancară, menționăm necesitatea delimitării cu precizie a categoriilor de măsuri care pot fi întreprinse de către Serviciu în acest domeniu, pentru a nu admite interferențe în mandatul exclusiv deținut de Banca Națională a Moldovei privind reglementarea și supravegherea bancară.

3. Având în vedere includerea în proiectul de lege a competenței Serviciului de prevenire, identificare și constatare a infracțiunilor ce atentează la securitatea și interesele economice naționale, inclusiv pe piața financiar-bancară (art. 4 subpct. 3) lit. i)), menționăm că art. 273 alin. (1) lit. d) din Codul de procedură penală, care prevede că: *„Serviciul este organ de constatare pentru infracțiunile ale căror prevenire și contracarare îi sînt atribuite prin lege”*, pare să permită această soluție, totuși, menționăm că o astfel de reglementare urmează să respecte și prevederile art. 2 alin. (4) din Codul de procedură penală care stipulează: *„Normele juridice cu caracter procesual din alte legi naționale pot fi aplicate numai cu condiția includerii lor în prezentul cod”*. În acest context, propunem examinarea oportunității completării art. 273 alin. (1) lit. d) din Codul de procedură penală cu enumerarea expresă a infracțiunilor care atentează la securitatea sectorului financiar-bancar și care vor ține de competența Serviciului de identificare și constatare (a se vedea, cu titlu de exemplu art. 273 alin. (1) lit. d') din Codul de procedură penală, și anume, indicarea expresă a infracțiunilor care cad sub competența de constatare a Serviciului Fiscal de Stat).

4. Cu referire la art. 4 subpct 4) în partea ce ține de coordonarea activității tuturor autorităților publice în domeniul securității informaționale, semnalăm că această prevedere este susceptibilă de interpretări multiple, astfel propunem revizuirea acesteia în partea ce ține de aplicabilitatea acesteia față de autoritățile publice independente. În acest context, menționăm că o astfel de coordonare trebuie să respecte mandatul și autonomia autorităților publice vizate .

5. La art. 9 din proiect, menționăm că deși din nota informativă deducem intenția autorului de a reglementa mai detaliat institutul de „avertisment oficial”, totuși, semnalăm un șir de incertitudini cu referire la natura juridică a acestui act și posibilele consecințe legale în urma aplicării unui astfel de avertisment oficial. Considerăm necesar precizarea acestor aspecte în norma de la art. 9 din proiect.

6. La art.11 alin. (3) care prevede cooperare cu alte autorități, nu este clar în ce constă posibilitatea Serviciului de a utiliza disponibilitățile altor organe/autorități și instituții publice ale Republicii Moldova în condițiile prevăzute de legislație. Întru previzibilitatea legii propunem inserarea unor precizări în acest sens. La fel, în conformitate cu prevederile de la alin. (4), observăm că autoritățile publice, sunt obligate să acorde

Serviciului asistență operațională, informațională, tehnică și de altă natură în vederea îndeplinirii atribuțiilor ce îi revin. În acest context, propunem precizarea în normă a termenilor de asistență operațională, asistență informațională, ținând cont de îngrijorările formulate în prezentul aviz privind condițiile de furnizare a informațiilor cu accesibilitate limitată precum și de necesitatea respectării statutului autonom al autorităților publice vizate de această normă. Suplimentar, propunem excluderea textului „și de altă natură”, fie precizarea intenției autorul cu referire la acesta.

7. Cu referire la art. 27, care prevede asigurarea informațională a Serviciului, atenționăm cu privire la necesitatea prevederii explicite a categoriilor de sisteme informaționale, rețele de comunicații electronice, resurse informaționale și baze de date a autorităților publice care sunt referite în această normă. La fel, urmează a fi precizat termenul de “disponibilitate”. În aceeași ordine de idei, atenționăm că un eventual acces al Serviciului la informațiile cu acces limitat, conținute în sistemele și bazele de date referite în această prevedere va ține cont de exigențele enunțate în pct. 1 din aviz.

Banca Națională a Moldovei mizează pe concursul Dvs. întru soluționarea aspectelor enunțate supra, la definitivarea proiectului de lege, manifestând disponibilitatea pentru furnizarea oricăror precizări și explicații pe marginea prezentului aviz.

Cu respect,

Octavian ARMAȘU
Guvernator